

BETÆNKNING**Afgivet af Revisionsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om godkendelse af Landkassens regnskab for 2021****Afgivet til forslagets 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen Jensen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Knud Mathiassen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 31. maj 2022 gennemgået forslaget.

1. Indledning

Naalakkersuisoq for Finanser og Ligestilling har på FM2022 fremlagt Landskassens regnskab for året 2021.

Udover Landskassens regnskab er fremlagt regnskaber for Nukissiorfiit, Mittarfeqarfiit og Asiaq. Regnskaber er suppleret med diverse bilag og revisionsprotokoller.

Denne betæknings formål er at kvalificere Inatsisartut til at tage stilling til regnskaberne på et mere oplyst grundlag.

Helt overordnet kan vi konstatere, at ekstern revision har givet alle regnskaberne blanke påtegninger, dvs. at regnskaberne er uden væsentlige fejl og mangler.

Vi indstiller derfor Landskassens regnskab 2021 til godkendelse.

1.1. Disponering

Vores baggrund for indstillingen er forklaret efterfølgende ud fra følgende disponering:

Vi har gennemgået

- 2. Hovedkonti
- 3. Nettostyrede virksomheder
- 4. Anlægs- og renoveringsfonden
- 5. Andre forhold
- 6. Protokol for Landskassens regnskab
- 7.-Aktieselskaberne
- 8. Valg af revisor
- 9. Indstilling

2. Hovedkonti

Vi har valgt at tage udgangspunkt i at se nærmere på en del af indtægtskontiene samt foretage vurdering af Naalakkersuisuts forklaringer på bevillingsafvigelser, hvilket typisk er på udgiftssiden. Det har medført at vi har stillet spørgsmål og fået svar. Disse offentliggøres sammen med denne betænkning. (Bilag A)

Vi fremhæver forhold på to hovedkonti som særligt har overrasket os:

Det drejer sig konkret om følgende:

- 1) Nanoq konto
- 2) Beskæftigelsesfradraget

2.1. Konto 240610 Rentetilskud på opsparingsordninger, Nanoq konto

Vi konstaterer en overraskende fordeling af de udbetalte beløb samt størrelsen af de udbetalte beløb. Der er eksempel på rentetilskud på helt op til 136.522 kr. (se bilag B)

2.2. Konto 240614 Beskæftigelsesfradraget

Vi er overrasket over, at til- og fraflyttere optjener skatteværdien af beskæftigelsesfradraget uden en forholdsmæssig reduktion. Visse til- eller fraflyttere kan på kort tid optjene 4.312 kr efter skat. (bilag C)

Beskæftigelsesfradraget er nyt, og vi vurderer, at der er mange arbejdstagere, som kun er her i landet i kortere tid for at arbejde. Vi finder det relevant at zoome lidt ind her og følge op senere.

Svarene på vores spørgsmål til disse hovedkonti giver os anledning til at overveje, hvorvidt det kunne være relevant at lave et servicetjek af den nuværende lovgivning.

2.3. På udgiftssiden rejser vi kritik af manglende rettidig handling

Konto 409123, Campus Kujalleq (CAK). Institutionen har haft bevillingsoverskridelser af væsentlig karakter i 2 år i træk. CAKs forklaringer og vores bemærkninger er vedhæftet som Bilag D+E.

- Vi udtaler **skærpet kritik** af den manglende styring.

Desværre er det ikke den eneste konto inden for ressortområdet under Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, som giver os anledning til at udtale kritik.

Konto 401011, Ado Lyngep Atuarfia. Dette er en specialskole, som i flere år har haft problemer med at holde sig indenfor budgettet. Der vedlægges en fin rapport fra Intern revision.

-Vi udtaler **kritik** af det overforbrug, der har fundet sted.

Konto 400201 Kollegieadministrationen bærer præg af at have fået en stor grad af frihed. Vi hæfter os ved, at Kollegieadministrationen i årets første måneder anvender mere end hele årsbudgettet på visse underkonti som f.eks. rengøring og nyanskaffelser og materiale køb.

Konto 400108 Sektorprogram for Uddannelse (tilskudskonto). Kontoen har tidligere været i Landskasserevisors søgelys. Der blev senest i 2008¹ påpeget, at der ikke måtte være lønudgifter på en tilskudskonto. Dette fulgte dengang af revisors tolkning af budgetlovens § 15, stk. 3.

-Vi vil undersøge forholdet nærmere, da der optræder manuel løn i svaret.

Vi forventer ikke at skulle se et fortsat ukontrolleret forbrug af midler udover finanslovens bevilling.

I svar af den 18.10.22 skriver Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke vedr. hovedkonto 401011, at Naalakkersuisut er opmærksom på problemerne, og at styringen nu skulle være på plads.

Det skal for god ordens skyld nævnes, at der har været et samlet mindre forbrug inden for samme departement. Selvom den samlede ramme ikke er overskredet skal der ske anmodning om interne omrokeringer, hvis der opstår udsigt til overforbrug på den enkelte hovedkonto og muligvis indsendes Tillægsbevillings ansøgninger.

Vi vil følge udviklingen i det kommende år.

¹ Revisionsprotokol (2007) punkt 1.4.1 side 831 i danske version og side 832-833 i grønlandske version

2.4. Coronastøtte

Der er givet rigtig mange midler ud til støtte til erhvervslivet i 2020 og i 2021 samt ydet midler til forskellige tiltag. Det er **kritisabelt**, at der endnu ikke foreligger nogen offentlig evaluering af, hvorvidt disse hjælpepakker er blevet administreret korrekt eller ej.

Vi er via Landskasserevisor blevet bekendt med, at evalueringsopgaven har været sendt i udbud.

-Vi afventer en rapportering.

2.5. Opfølgning og øvrige bemærkninger

Der er en del sager, som udvalget vælger at arbejde videre med efterfølgende.

Disse opgaver vurderes ikke at kunne ændre på det samlede billede af Landskassens regnskab.

2.6. De manglende fyldestgørende forklaringer medfører måske flere spørgsmål

Vi har bemærket, at Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel ikke har svaret på vores spørgsmål til hovedkonto 640105, Erhvervsudvikling i bygder og yderdistrikter og hovedkonto 641032 Turismeudvikling og erhvervsfremme.

-Vi finder det **kritisabelt**, at der ikke er kommet svar

Hovedkonto 720651, Salg af boliger-nettoudbetaling.

Kontoen indeholder indtægt fra salg af en enkelt bolig samt en del udgifter.

-Vi vil indhente mere information, inden vi kan udtale os.

3. Nettostyrede virksomheder

Asiaq.

-Vi vil undersøge, om den måde coronatilskud er bevilget på, er korrekt.

Nukissiorfiit.

Virksomheden er endt i en sag hos Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

Virksomheden vedlægger kopi af korrespondance af 26.7.2022.

Der nævnes i brevet et beløb på 18,1 mio. kr.

- Vi vil undersøge dette nærmere, og vi afventer en opfølgning, inden vi kan udtale os.

Mittarfeqarfik.

-Vi noterer os svaret vedrørende reetablering.

Vi har spurgt til omkostninger til trykning af regnskaber.

Mittarfeqarfik vil gerne fremadrettet kun skulle aflægge regnskabet elektronisk.

-Vi ser positivt på den udvikling. Vi vil opfordre til brug af digitale regnskaber.

4. Anlægs- og renoveringsfonden

Vi fået oplysninger vedrørende projekt, ombygning på sygehuset i Sisimiut.

Det udvalgte projekt er blevet hastebehandlet af Finans- og Skatteudvalget lige op til sommerferien. Vi vil følge op på, om der er en tendens til, at bevillinger skal hastebehandles, og om antallet af tillægsbevillinger er stigende eller faldende.

5. Andre forhold

Status på årets igangværende og afsluttede sager.

5.1. Tilsynsråd vedr. kommune Sermersoq

Vi har afsluttet punktet. Se nedenfor med hensyn til vores kompetencer.

5.2. Udvidet forvaltningsundersøgelse af fiskerilicenser

Vi har fået en foreløbig opdatering på administrationen af fiskerilicenser.

Vi følger sagen lidt endnu.

5.3. KNI A/S

Vi følger virksomheden lidt endnu.

5.4. Forhold omtalt i betænkningen EM2021/11

De fleste forhold har vi afsluttet uden yderligere undersøgelser eller kommentarer.

Eventualrettigheder.

Note om Illuut a/s ses endnu ikke indarbejdet.

Illuut A/S regnskab ultimo 2021 indeholder rente- og afdragsfrie lån på 781 mio. kr. til Selvstyret.

Det fremgår ikke tydeligt af Landskassens regnskabs note 11 om tilgodehavendet hos Illuut A/S er med i den oplyste tekst.

Vi følger sagen lidt endnu.

5.5. Råstofloven

Vi har set på Naalakkersuisuts vurdering af en potentiel erstatningssag i forbindelse med indførelse af nul tolerance mht. uran.

Risikoen for et sagsanlæg er nævnt i Landskassens regnskab på side 47 i den danske version, og på side 51 i den grønlandske.

5.6. Evaluering af Grønlands Fiskerilicens kontrol

Vi har lige modtaget rapporten.

5.7. Orienteringer

Der kommer løbende henvendelser og orienteringer. Naalakkersuisuts har fået ny hjemmeside.

Vi blevet bekendt med, at <http://oqarit.nanoq.gl> ikke virker. Hjemmesiden kunne tidligere bruges til indberetninger fra whistleblowere.

5.8. Løbende uddannelse

Vi og Landskasserevisor skal helt overordnet kontrollere:

- at årsregnskabet giver et retvisende billede
- at love og regler overholdes
- at forbruget holdes indenfor bevillingerne

Der kan være forskelle i vores vurderinger.

Landsrevisors revision og vores gennemgang afslører ikke alle fejl og mangler.

Landskasserevisor har i den forbindelse nævnt, at væsentlige fejl vil være fejl på beløbsmæssigt over 50 mio. kr. Overtrædelse af love og regler har derimod ingen beløbsgrænser.

Vi henviser til uddrag af en nyere international undersøgelse², hvoraf det følgende fremgår.

Undersøgelsen viser, hvordan bevidste fejl og misbrug opdages:

42% afsløres på grund af tips fra enkelt person.

16% afsløres på grund af henvendelser fra intern kontrol.

4% afsløres på grund af henvendelser fra ekstern revision.

På grund af corona har netværksmøde med de nordiske revisionsudvalg været sat på pause, men vi forventer, at de bliver genoptaget i 2023.

5.9 Regnskabsseminar i Oqaatsut den 13.8 - 14.8. 2022

Der er sket en ændring i tidsprocessen, hvilket gør, at regnskaberne kommer senere på året end tidligere, samt at en del institutioner typisk først bliver klar, efter at Landskassens regnskab er klar. Det har således været konstruktivt, at vi på regnskabsseminar i august 2022 har haft mulighed for at se de realiserede tal for år 2021 i FFL2023. Dette har også medført, at nogle af besvarelserne henviser til FFL2023, samt at vi i visse situationer ikke har haft behov for at stille spørgsmål.

Ulempen ved, at vi holder regnskabsseminar sent, er, at svarfristen for Naalakkersuisut bliver kortere og ofte falder sammen med, at Finansdepartementet skal hjælpe med at besvare spørgsmål vedr. kommende års finanslov. Vi har valgt, at en del af opfølgningen først sker efter godkendelsen af regnskabet. Hvorvidt dette vil medføre en særskilt beretning, vil afhænge af resultatet af opfølgningen.

² 2022 ACFE Report to the Nations - <https://legacy.acfe.com/report-to-the-nations/2022/> - page 22

6. Revisionsprotokol for Landskassens regnskab

Naalakkersuisut har svaret på landskasserevisors *bemærkninger* i protokollen. (Bilag F)
Der er lukket to tidligere revisionsbemærkninger, hvilket er positivt.

- Vi tager svarene til efterretning.

Vi har i år ikke fundet det nødvendig at få en udtalelse på revisors *anbefalinger*. Vi vil dog henstille til, at de to indrammede anbefalinger i protokollen under punkt 4.2 og punkt 4.7. tages med i det videre arbejde.

Punkt 4.2 Kontrolmiljø

Revisor anbefaler:

Vi vil derfor anbefale, at man fra centralt hold overvejer at styrke arbejdet med sikring af overholdelse af love og regler. Det kan ske på flere måder, herunder ved at indføre en efterfølgende kvalitetskontrol (faglig ledelsestilsyn). Det dels giver et dokumenteret grundlag for vurdering af kvaliteten i sagsbehandlingen, dels giver det et godt grundlag for vurdering af behovet for særlige indsatser i form af uddannelse, systemunderstøttelse og organisering af opgaveløsningen mv.

Punkt 4.7 Overholdelse af bevillingsregler, låneregler m.v.

Revisor anbefaler:

Det bør overvejes at indføre et krav om, at der også skal udarbejdes afvigelsesforklaringer, hvis bevillingen er overholdt, men aktivitetsniveauet har været væsentligt anderledes end forudset.

Til punkt 4.7 har vi følgende bemærkning:

Revisor bemærker, at regnskabshåndbogen sektion 7.3 nu er ændret.

Det var tidligere et krav, at forklaringer skulle gives, hvis afvigelsen var over 200 t.kr.

Beløbsgrænsen er nu hævet til 1 mio. kr. Håndbogen fra december 2021 gælder fra 1.1.2021.

Vi har fået bekræftet af Landskasserevisor, at revisors anbefaling under punkt 4.7.

for eksempel gælder for konto 770502 GEUS.

GEUS har overholdt bevillingen, men der er sket en del større ændringer i aktiviteten.

GEUS er hverken omtalt i Landskassens regnskab eller i afvigelsesforklaringerne.

Vi henviser til svaret til hovedkonto 770502 GEUS.

Under punkt 7.1 nævnes igen i år, at revision af blandt andet brancheskolerne er forsinket.

Udfordringer med implementeringen af det nye ERP-system anføres som begrundelse.

7. Aktieselskaberne

Det er lovbestemt, at vi fører kontrol med, hvordan Naalakkersuisut varetager Grønlands Selvstyres aktionærinteresser, og at vi herunder kan vurdere, om Naalakkersuisut har gjort nok for at sikre, at der tages passende økonomiske hensyn ved driften af helt eller delvist selvstyrejede aktieselskaber.

Vi kan til brug for kontrollen få adgang til de samme oplysninger, som Naalakkersuisut har adgang til.

Vi har ikke rekvireret nogen revisionsprotokoller for aktieselskaberne for år 2021.

Konto 101310, Udbytte. Kontoens bevilling antages at indeholde et forventet udbytte på 8,4 mio.kr. pr. år som følge af enspris på energi³. Det er vanskeligt at føre kontrol med en bevilling, der ikke er nærmere defineret end dette. Vi konstaterer, at der i 2018⁴ blev modtaget 5 mio. kr. fra Tele Greenland A/S (Tusass A/S) med reference til enspris nedsættelsen.

Der udgiftsføres store summer til selskabsskatter i aktieselskaberne regnskaber. Det er ikke altid de samme beløb, der indtægtsføres i Landskassens regnskaber. Dette skyldes ofte at selskaberne kan periodisere noget af deres skat i form af udskudte skatter. Endvidere vil nogle af selskaberne givetvis også afregne en del skatter til andre lande.

Konto 241012, Selskabsskatter. Der var forventet 4.520 t.kr. i selskabsskat fra Royal Greenland a/s (RG).

I FFL2023 på konto 241012 ses blandt andet, at RG faktisk ikke har betalt skatter til Grønland i 2021.

Vi har anmodet om at få forklaret sammenhængen mellem selskabsskatter og udbytte.

Vi vil følge op på forklaringen.

Vi vil også følge op på svaret vedrørende værdien af udskudte skatter i Greenland Holding A/S. Greenland Holding A/S har aktiveret udskudt skat med 26 mio. kr.

Vi henviser til vores spørgsmål og de modtagne svar.

8. Valg af revisor

8.1 Landskasserevisor og udvalgets kompetencer

Der er visse områder, som ikke er omfattet af udvalgets kompetence, f.eks. kommunerne. Det er kommet frem i relation til bl.a. sagen vedrørende kommune Sermersoq og tilsynsrådet. Tilsynsrådet er kontrolorgan for kommunerne.

Landskasserevisor er ikke udpeget som revisor i alle landets kommuner og ej heller i alle Selvstyrets 100% ejede aktieselskaber. Det fremgår af revisionsprotokollen (side 1425 i den danske version, side 1439 i den grønlandske), hvilke selskaber Deloitte er revisor for.

For en god orden skyld gør vi opmærksom på, at vi ikke skal se på finanslovens område 01 ”Inatsisartut”. Det gør Landskasserevisor. Inatsisartut udgiver en årsberetning.

³ Kilde FFL2023 side 223 i den danske version, side 270 i den grønlandske.

⁴ Kilde EM2019/11 bilag 6 side 20 i den danske version, side 20 i den grønlandske.

Vi har ikke igangsat større undersøgelser i 2021.

Landskasserevisor og andre aktører i Grønland indenfor jura og revision er formodentlig afskåret fra at kunne udføre en forvaltningsrevision af skattevæsnet. Der vil evt. fra nabolande kunne hentes assistance til at kunne lave et peer-review. Peer-review er en slags sammenligning med bedst praksis på området.

Det er med i udvalgets overvejelser om der er andre revisionsvirksomheder, der kan revidere Landskassens regnskaber eller deles om opgaven.

Landskasserevisor har været genvalgt i mange år. De har dermed opbygget en stor viden om Landskassens regnskab. I flere lande udpeges Landsrevisor hvert 8. år.

Jf. Forretningsordenen for Inatsisartut, § 25, stk. 2, udpeger Inatsisartut Landskassens revisor efter indstilling fra Revisionsudvalget.

Vi indstiller til Inatsisartut, at Inatsisartut udpeger Deloitte, statsautoriseret partnerselskab, til at revidere Landskassens regnskaber for 2023.

9. Indstilling

Et enigt udvalg indstiller beslutningsforslaget om godkendelse af Landskassens regnskab for 2021 til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Doris J. Jensen
Formand

Nivi Olsen
Næstformand

Agathe Fontain

Hans Peter Poulsen

Knud Mathiassen

Bilagsoversigt

- A) Spørgsmål og svar til Landskassens regnskab 2021
- B) Nanoq konto
- C) Beskæftigelsesfradrag
- D) Revisionsudvalgets notat vedrørende Campus Kujalleq (CAK)
- E) CAK's korrespondance af 19. april 2022
- F) Spørgsmål og svar vedrørende revisionsprotokol